

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดการความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเรื่อง เครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	ว่าที่ร้อยตรี นัฐกร มะโนหาญ
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์รัตนา ณ ลำพูน

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการและภูมิปัญญาพื้นบ้านการทำเครื่องปั้นดินเผาแบบดั้งเดิมของบ้านเหมืองกุง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อรวบรวมและจัดระบบความรู้การทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุง และนำเสนอขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุง และ 3) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้การทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุงในรูปแบบเว็บไซต์

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการจัดการความรู้ โดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ 1) ศึกษากระบวนการการทำเครื่องปั้นดินเผาแบบดั้งเดิมของบ้านเหมืองกุง เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์กระบวนการการทำเครื่องปั้นดินเผา บ้านเหมืองกุง เพื่อกำหนดโมเดลการจัดการความรู้การทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุง โดยใช้แนวคิดการจัดการความรู้ตามทฤษฎีโมเดล SECI ที่เน้นการสกัดความรู้แบบฝังลึกเกี่ยวกับขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุง จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ผ่านการสำรวจ สัมภาษณ์ และสัมภาษณ์ 2) ศึกษาการออกแบบ และพัฒนาระบบการจัดการความรู้การทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมืองกุง ผ่าน โปรแกรมออกแบบเว็บไซต์ และโปรแกรมจำลองเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาระบบเว็บไซต์การจัดการความรู้ที่จัดทำเป็นความรู้ชัดแจ้งในรูปแบบของสื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษร ภาพนิ่ง และวิดีโอ ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.km-banmuangkung.com> และ 3) ประเมินประสิทธิภาพและความรู้ที่ได้รับจากการใช้งานเว็บไซต์การจัดการความรู้ ผ่านกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เจ้าหน้าที่ดูแลระบบ 2 คน ชาวบ้านเหมืองกุง 10 คน และผู้สนใจ 15 คน ใช้การสัมภาษณ์

แบบไม่เป็นทางการร่วมกับแบบประเมินผล นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ดูแลระบบ ชาวบ้านเมืองกรุง และผู้สนใจ เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการใช้งานเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นพบว่ามีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด จำนวน 3 รายการ ได้แก่ การใช้เมนูต่างๆ มีความสะดวก การออกแบบหน้าจอมีความสวยงาม มีความหลากหลาย และมีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ และการนำเสนอ รูปภาพ วิดีโอ มีความเหมาะสม สำหรับการประเมินประสิทธิภาพการใช้งานระบบการจัดการความรู้ของผู้ดูแลระบบพบว่ามีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด จำนวน 6 รายการ ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้พัฒนาเว็บไซต์ เหมาะสมกับความต้องการ ความเหมาะสมในการจัดการจัดวางเครื่องมือสำหรับใช้งาน การทำงานของระบบสามารถแสดงผลได้รวดเร็ว การเรียกดูข้อมูลทำได้ง่ายและสะดวก การจัดการระบบชุมชน นักปฏิบัติ (เว็บบอร์ด) ทำได้ง่าย และการแก้ไขการบำรุงรักษาเว็บไซต์ทำได้ง่ายและสะดวก

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการใช้งานระบบการจัดการความรู้ พบว่ามีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด จำนวน 2 รายการ ได้แก่ เว็บไซต์การจัดการความรู้นี้ สามารถใช้เป็นตัวอย่างหรือแนวทางการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาพื้นบ้านเกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผาในภูมิภาคอื่นๆ และการแบ่งหมวดหมู่ความรู้ในหน้าหลัก มีความเหมาะสม ครอบคลุมความรู้ และเอื้อต่อการเรียนรู้เครื่องปั้นดินเผาบ้านเมืองกรุง สำหรับผลการประเมินของชาวบ้านเมืองกรุง และผู้สนใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวพบว่ามีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด จำนวน 4 รายการ ได้แก่ เว็บไซต์การจัดการความรู้นี้สามารถใช้เป็นตัวอย่าง หรือแนวทางการจัดการความรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผาในภูมิภาคอื่นๆ ความรู้ในเว็บไซต์ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และความสนใจในการทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านเมืองกรุง ความรู้ที่ได้รับจากเว็บไซต์ สามารถนำไปประยุกต์การทำเครื่องปั้นดินเผาได้ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ได้อย่างได้สะดวก รวมทั้ง ปรับเปลี่ยนความรู้ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง รวดเร็ว และง่ายต่อผู้ใช้ทุกระดับ

Thesis Title Knowledge Management of Local Wisdom Concerning Pottery at Ban Mueang Kung, Hang Dong District, Chiang Mai Province

Author Acting Sub Lt. Nattakorn Manohan

Degree Master of Arts (Information Studies)

Advisor Assoc. Prof. Ratana Na Lamphun

ABSTRACT

The purposes of this study were to study the process and local wisdom concerning traditional pottery production of Ban Mueang Kung, Hang Dong district, Chiang Mai Province, to collect data and inform knowledge management systems of pottery at Ban Mueang Kung and present the steps of operation of pottery production and to develop the knowledge management system of pottery at Ban Mueang Kung, Hang Dong district in the website.

The researcher applied qualitative method for knowledge management. This study is divided into three phases ; the first phase, design knowledge manager model by using SECI model theory focusing on tacit knowledge from 7 specialists concerning pottery production of Ban Mueang Kung were reconnoitered, observed and interviewed. The second one is to develop the knowledge management systems of pottery at Ban Mueang Kung by Web Application and network simulator program were presented on the website (<http://www.km-banmuangkung.com>) in written forms, still and motion pictures. The last phase is evaluate the efficiency and the obtained knowledge from the website usability and knowledge management by collecting data from 30 assessors, consisted of 3 specialists, 2 website system administrators, 10 Muang Kung villagers and 15 people who were interested in pottery, analyzed data by using frequency for assessment result.

The evaluation results of website efficiency by the specialist, the website system administrators, Ban Mueang Kung villagers and people who were interested in pottery found that three items were in the most level : the easement of the menu and the sightly, diversity and creativity of the screen presentation design and presentations pictures and videos on the website are appropriate. For the evaluation results of the knowledge management system by the website system administrations, They found that 6 items were in the most level : the developing website program practicability and relevancy; screen tools arrangement practicability; display system speed; data browsing simplicity; the easily use of the Community of Practice (web board); and easiness of website correction as well as maintenance.

Upon evaluation results of the knowledge management system, two items were in the most level. They were : the website could be used as the example or could be used as the guideline for local wisdom concerning pottery in another region; and an appropriateness of the knowledge classification on the main screen. The classified knowledge cared and supported the learning of Ban Mueang Kung pottery. For the evaluation results of Ban Mueang Kung villagers and interested people, four items were in the most level. They were : the website could be used as an example or could be used as a guideline for local wisdom concerning pottery in another region; knowledge from the website supported the learning and interest of Muang Kung pottery production; the website could be applied to pottery production; and the website was able to facilitate the exchange of knowledge, including appropriate knowledge modification with accuracy, speediness and accuracy for users of all levels.